

Udviklingsplan

for

Specialområde Socialpsykiatri Voksne

2019-2020

Fakta om Specialområde Socialpsykiatri Voksne

Specialområde Socialpsykiatri Voksne blev etableret d. 1. januar 2013 i forbindelse med en organisatorisk omlægning af socialområdet i Region Midtjylland. De seks socialpsykiatriske bosteder Blåkærgård, Gårdhaven, Pilebakken, Sct. Mikkel, Sønderparken og Tangkær blev fusioneret til Specialområde Socialpsykiatri Voksne, som var Region Midtjyllands samlede sociale tilbud til voksne som har komplekse psykiske sygdomme og på baggrund deraf har brug for psykosocial rehabilitering i hverdagen.

Med lukningen af Blåkærgård pr. 1. januar 2018, og en organisatorisk opdeling af Tangkær HS og Tangkær SP, omfatter Specialområde Socialpsykiatri Voksne seks afdelinger, som er placeret i hhv. Viborg (Gårdhaven og Sct. Mikkel), Ørsted (Tangkær SP (Socialpsykiatri) og Tangkær HS (Huntingtons Sygdom), Salten v. Silkeborg (Pilebakken) og Hornsyld (Sønderparken).

Der ydes tilbud til borgere med svære psykiske sygdomme og komplekse problemstillinger, herunder fire målgrupper:

- Ældre borgere, fortrinsvist fra 50 år
- Yngre borgere, fortrinsvist under 40 år
- Borgere fortrinsvist med afhængighed og retslige foranstaltninger
- Borgere med Huntingtons sygdom

Der henvises i øvrigt til hjemmesiden: www.svo.rm.dk

Specialområde Socialpsykiatri Voksne råder over 146 rammeaftale døgnpladser og 15 dagpladser. Der er i samarbejde med Socialtilsyn Nord skabt mulighed for at Specialområde Socialpsykiatri Voksne ud over de rammeaftalte pladser i mindre omfang og med kort varsel kan imødekomme kommunernes behov for fleksibilitet.

Specialområde Socialpsykiatri Voksne samarbejder med 38 kommuner. De største samarbejdspartnere er Aarhus, Horsens, Randers, Herning, Silkeborg og Viborg kommuner. Figur 1 viser fordelingen af specialområdets køberkommuner ift. døgnpladser.

Det samlede budget i Specialområde Socialpsykiatri Voksne udgør ca. 150 mio. kr. i 2018.

Figur 1. Fordeling af Specialområde Socialpsykiatri Voksnes køberkommuner ift. døgnpladser pr. 31. december 2017

Kommunernes køb angivet i belægning og procent pr. den 31. december 2017

Beskrivelse af udviklingen i 2016, 2017 og 2018

Efterspørgsel

For målgruppen ældre borgere med svære psykiske sygdomme har Specialområde Socialpsykiatri Voksne i perioden oplevet en stabil høj efterspørgsel.

Ift. yngre borgere med svære psykiske sygdomme har der været stigende efterspørgsel, særligt hvad angår borgere med svær selvskadende adfærd og svære spiseforstyrrelser.

Efter en periode med varierende efterspørgsel på ydelser til borgere med komplekse psykiske sygdomme og afhængighed og/eller retslig foranstaltning, stabiliserede efterspørgslen sig på et højt niveau. I sidste kvartal af 2016 oplevede man dog et markant fald i søgningen til bostedet Blåkærgård, hvilket medførte, at regionsrådet besluttede at lukke bostedet.

Vedr. borgere med Huntingtons sygdom konstaterede Specialområde Socialpsykiatri Voksne ved årsskiftet 2016-17 en mindre nedgang i søgningen. I 2017 er efterspørgslen dog igen steget til et niveau, der svarer til det antal pladser, som udbydes.

Udviklingen i målgrupper

Overordnet oplever Specialområde Socialpsykiatri Voksne, at kompleksiteten af de problemstillinger der knytter sig til ny-indskrevne borgere øges konstant. Forekomsten af dobbeltdiagnose, trippeldiagnose, retslige foranstaltninger, afhængighedsproblematik/misbrug og udfordrende adfærd i form af ekstremt selvskadende adfærd eller udadreagerende adfærd er fortsat stigende, ligesom der fortsat indskrives færre borgere med svære psykiske sygdomme i stabile forløb.

I 2017 kunne Specialområde Socialpsykiatri Voksne således registrere en støt stigende efterspørgsel på pladser til borgere med svære personlighedsforstyrrelser, som kom fra hjemløshed, især fra større kommuner. Ligeledes oplevede man et stigende antal henvendelser vedr. borgere med meget stort plejebehov.

Den øgede kompleksitet stiller øgede krav til koordinering med samarbejdspartnere, forebyggende tiltag ift. medarbejdernes sikkerhed og kompetenceudvikling af medarbejdergruppen.

På personalefronten har specialområdet i løbet af 2017 oplevet tiltagende udfordringer i forhold til at rekruttere personale indenfor stort set alle fagområder.

Tilpasning af kapacitet

Med lukningen af Blågård pr. 31. december 2017 blev nedlagt 20 pladser som var målrettet gruppen af borgere fortrinsvist med afhængighed og retslige foranstaltninger. For at imødekomme dette underskud af pladser til målgruppen, er der påbegyndt en udvidelse af Tangkær SP med 3 ekstra pladser. Derudover etableres der, på baggrund af anbefaling fra DASSOS, om endnu en midlertidig udvidelse af Tangkær SP's kapacitet, med yderligere 7 pladser i op til 5 år.

Et tidligere mødelokale på Tangkær HS er blevet inddraget, så der fremover kan tilbydes korterevarende aflastnings- og træningsophold til borgere med Huntingtons Sygdom, hvilket der opleves stor efterspørgsel på.

Med baggrund i en stigende – og konstant søgning til Sct. Mikkel, undersøges mulighederne for at udvide kapaciteten her.

For at imødekomme en stigende efterspørgsel i forhold til den ældre målgruppe over 50 år, har Gårdhaven, ultimo 2017, søgt Socialtilsyn Nord om tilladelse til at udvide af kapaciteten med to ekstra pladser og et fællesareal.

Kompetenceudvikling

Som beskrevet ovenfor, har Specialområde Socialpsykiatri Voksne de senere år oplevet, at de ny-indskrevne borgere kommer med tiltagende komplekse problemstillinger. For at kunne imødekomme denne udvikling, har Specialområde Socialpsykiatri Voksne iværksat kompetenceudvikling af medarbejdergruppen.

Der gennemføres kompetenceudvikling på følgende områder i 2018/ 2019:

- Kompetenceudviklingsforløb indenfor den neuro-affektive udviklingspsykologi (NAU) for samtlige medarbejder med borgerkontakt.
- Udvidet konflikthåndtering

Derudover er der kontinuerligt fokus på undervisning i grundlæggende konflikthåndtering og opfølgning herpå.

I perioden fra 2019 til 2020 vil der især være fokus på kompetenceudvikling indenfor det narrative og kompleksitet ligesom der fortsat vil være løbende fokus på arbejdet med etik med henblik på nedbringelse af magt.

I 2018 færdiguddannes tre seksualitetsvejledere, som skal fungere dels som undervisere dels som konsulenter i konkrete sammenhænge, på tværs af bostederne. I slutningen af 2017 blev en organisering af konsulentteamet aftalt, og en af de første opgaver for det ny-etablerede team bliver at udarbejde en seksualpolitik for Specialområde Socialpsykiatri Voksne.

I 2017 gennemførte Specialområde Socialpsykiatri Voksne et pilotprojekt vedr. søvn. I 2018 søges der i samarbejde med specialområde Autisme og VIA projektmidler til gennemførelse af et søvnprojekt i stor skala, som forventes gennemført i 2019-20. Derudover vil arbejdet med magt og etik fortsat være i fokus, bl.a. igennem fortsat implementering af metoden "Åben Dialog" i alle dele af organisationen.

I løbet af 2019 forventes det, at Specialområde Socialpsykiatri Voksne implementerer en ny fagpilotuddannelse.

Resultatdokumentation

Specialområde Socialpsykiatri Voksne har gennem snart 10 år arbejdet med De Sociale Indikatorprogrammer (SIP), som er et forskningsbaseret nationalt dokumentationsværktøj, som anvendes til udredning samt til at opnå viden om indsatser og resultater på individniveau. Der opgøres pt. resultater minimum en gang årligt både på bostedsniveau og på specialområdeniveau. Resultaterne viser status og udviklingspotentiale for bostedernes beboere ved at tilfredsheden/vigtigheden vurderes. Det er opgjort ved, at der måles på livskvalitet på syv konkrete livsområder. Ved sammenligninger med forrige års rapporter kan man på organisatorisk niveau opnå viden om eventuelle udviklingsområder, hvor der kan sættes ind med konkrete indsatser.

I forbindelse med ibrugtagning af nyt socialfagligt IT-system Sensum har specialområdet integreret livskvalitetsmålingen fra SIP med Voksenudredningsmetoden (VUM), således at vidensindsamlingen om den enkelte beboer struktureres i SIP, og handleplan, mål- og delmålsarbejdet samt status struktureres i VUM. Der er dermed skabt mulighed for både at arbejde ift. udvikling i funktionsevne og livskvalitet.

Fokus og udviklingsmål for 2019-20

Pr. 1. november 2017 gennemførte Specialområde Socialpsykiatri Voksne en omfattende organisationsændring. Ændringerne forventes at være endeligt implementerede i løbet af foråret 2018. Organisationsændringen har særligt medført markante ændringer for område-

og afdelingsledere samt for lokalt og centralt placeret administrativt personale. I 2018 vil der være fokus på at Specialområde Socialpsykiatri Voksnes ansatte, på alle niveauer, "finder deres ben" i den nye organisering.

Med udgangspunkt i Region Midtjyllands Målbilleder for det sociale område vedtog specialområdet i slutningen af 2017 en række lokale handlinger, som skal understøtte gennemførelsen af det samlede socialområdes vedtagne indsatsområder. Handlingerne er beskrevet for et år ad gangen og således gældende for 2018. Specialområde Socialpsykiatri Voksne vil i 2018 have fokus på gennemførelsen af de vedtagne handlinger.

I perioden 2019-2020 vil Specialområde Socialpsykiatri Voksne have løbende fokus på det videre arbejde videre med handlinger, der understøtter indsatsområderne.

Forventet efterspørgsel

Det forventes, at udviklingen ift. kompleksitet i borgernes problemstillinger fortsætter de kommende år med de udfordringer, dette afstedkommer ift. relationel koordinering og samskabelse.

Det forventes, at stigningen i efterspørgslen på tilbud til borgere med svær selvskadende adfærd og svære spiseforstyrrelser fortsætter. Ligeledes forventes en stigende efterspørgsel på pladser til borgere med svære demensproblematikker, samt borgere med misbrug og udad-reagerende adfærd. Endelig forventes det, at efterspørgslen på pladser til borgere, der kommer fra hjemløshed, formodentlig vil stige.

Derudover forventer vi en efterspørgsel i forhold til borgere, der en kombination af svære psykiske sygdomme, autisme og kognitive funktionsnedsættelser, og som målgruppe ligger i Specialområde Socialpsykiatri Voksnes grænseområde.

Den store efterspørgsel efter pladser i specialområdet forventes således at være konstant, og det stigende pres på en stor del af specialområdets tilbud til de ovennævnte målgrupper fordrer ændringer af rammerne i specialområdet de kommende år.